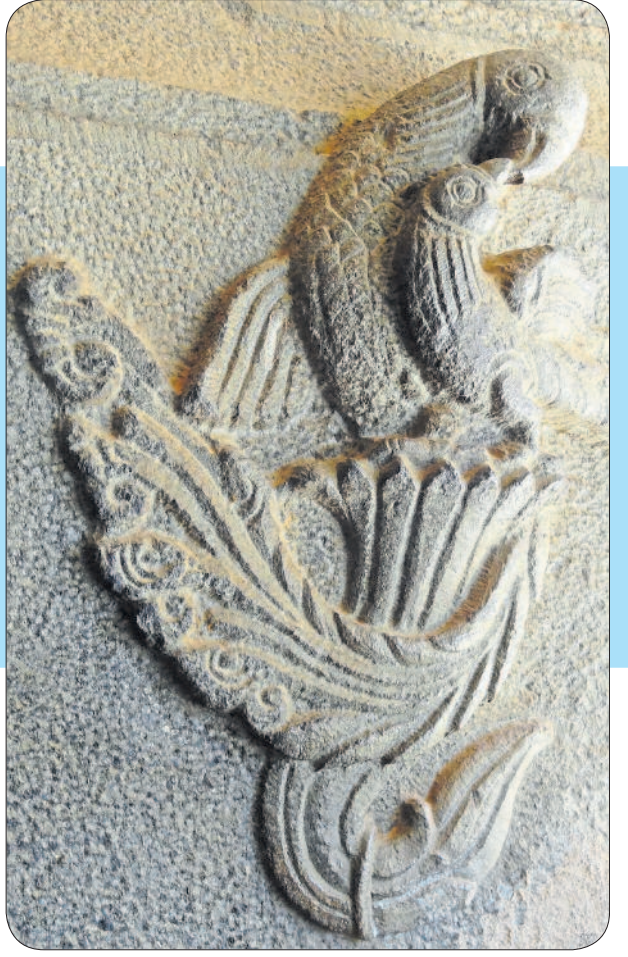

ಗಿಳಿ ಗುಟುಕಿನ ಸುಂದರ ಶಿಲ್ಪ

ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತನ ದೇವಾಲಯಗಳು ಶಿಲ್ಪಗಳ ಕಣಜ. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಉಪನಿಷತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ವಾತ್ಸಯನ ಕಾಮಸೂತ್ರದ ಸಚಿತ್ರ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ, ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಯುದ್ಧದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು, ಆಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಗತಿಗಳನ್ನು ಶಿಲ್ಪಗಳು ಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆಗುಹೋಗುಗಳೂ ಅವರ ಶಿಲ್ಪದಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂಬಂತೆ ಗಿಳಿ ತನ್ನ ಮರಿಗೆ ಗುಟುಕು ಕೊಡುವಂತಹ ಉಬ್ಬು ಶಿಲ್ಪವೊಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಳದಿಯ ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಒಳಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಕಲ್ಲಿನಕೃತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಾವು.

—ಧರ್ಮಾನಂದ ಶಿರ್ವೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅಡಿಕೆ ಹಾರವಣ್ಣ ಇದು!

ಮಲೆನಾಡು ಅಡಿಕೆ, ಮೈಸೂರು ವೀಳ್ಯದಲೆ ಕಂಪು... ಅನ್ನೋ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವು ಕೆಂಪು, ತಂಪು, ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ, ಗಂಧ, ಏಲಕ್ಕಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ, ತುಳಸಿ ಮಾಲೆಯಂತೆ ಇದೀಗ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಣಿ ಮಾಲೆ ಹಾರವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪುತ್ತೂರು ವಿವೇಕಾನಂದ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪ್ಲೆ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಡಿಕೆ ಹಾರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಅಡಿಕೆ ಒಕ್ಕಣ್ಣನಾದರು ಅಡಿಕೆ ದರ ಏರುಪೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಸದಾ ಒಂದಿದ್ದೊಂದು ಎಂಬಂತೆ ಅರೇಕಾ ಟೀ, ಅರೇಕಾ ಸೋಪ್, ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಮಾಲೆ ತನ್ನ ಸೊಬಗನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿದೆ ಸದಾ ಹೊಸತನ ಹೊಸ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ಅಡಿಕೆಗೊಂದು ಹಾರದ ಬೆಲೆ ಬಂದಿದೆ.

—ನಂದನ್ ಕುಮಾರ್ ಪರ್ನಾಜೆ, ಪುತ್ತೂರು

ನಗ್ನಿ ಮುಳ್ಳು

ನಗ್ನಿಮುಳ್ಳು ಎಂಬುದು ಕೃಷಿವಲಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆರೆ ದಂಡೆ ಹತ್ತಿರ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ನಗ್ನಿಮುಳ್ಳು ಅನ್ನುವ ಈ ಪ್ರಭೇದದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಪಲ್ಯ ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸುವುದುಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಮೂತ್ರಕೋಶದಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲು ಕರಗಲು ಈ ಗಿಡದ ಎಲೆಯಿಂದ (ಸೊಪ್ಪು) ಮಾಡಿದ ಪಲ್ಯ ಉಪಕಾರಿ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಗ್ನಿಮುಳ್ಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಗ್ಲಾಸ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ, ಅದು ಒಂದು ಗ್ಲಾಸ್‌ಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸೋಸಿ ನೀರನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಕಲ್ಲು ಕರಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಹಾಗೂ ಆರ್ಯುಎವ್ ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

—ನಾಗರಾಜನಾಯಕ ಡಿ.ಡೊಳ್ಳನ, ಕೊಪ್ಪಳ

